

DEJ: Anna bola vydatá za Alexeja- muža z vyšších kruhov, ktorého ale nemilovala. Zamilovala sa do šarmantného Vronského, kvôli ktorému opustila muža i syna. Annina nevera sa manžela až tak nedotkla, ale bál sa spoločenského škandálu. Anna mala s Vronským neskôr dcéru. Po čase chcela vidieť svojho syna Seriožu, ktorému povedali, že jeho mama zomrela. Aj tak ide za synom. Kvôli tomu, aby ho mohla aspoň vidieť, odmietala rozvod. Anna v spoločnosti s Vronským ostávala často sama a podliehala záchvatom žiarlivosti, beznádeje a depresii. Myslela si, že ju už Vronskij nemiluje. Svoj život sa aj kvôli „konfliktu so spoločnosťou“, ktorá ju odsudzovala, rozhodla ukončiť samovraždou a skočila pod vlak.

FIODOR MICHAJLOVIČ DOSTOJEVSKIJ (1821- 1881)

- študoval na vojenskej technickej škole; bol odsúdený na smrť (za úmysel zvrhnúť štátne zariadenie), až na popraviske bol omilostený- to malo vplyv na celý život- zmenili mu trest- 10 rokov vo väzení na Sibíri
- predchodca existencializmu; jeden zo zakladateľov moderného psychologického románu

Tvorba: hrdinovia- stoja na okraji ľudskej spoločnosti

- debutoval románom **Biedni ľudia**
- ďalšie diela: Ponížení a urazení, Idiot, Bratia Karamazovci
- **rozpoltenosť, psychologizmus, výnimočnosť charakterov a situácií** - typické znaky

Zločin a trest:

- sociálno-psychologický román; zobrazuje zmätok v ľud. svedomí; hl. hrdina spoznáva, že falošná cesta za šťastím nevedie k oslobodeniu, ale k rozpadu osobnosti; u Dostoj. vlná hľadá trest; využíva vnútorný monológ (myslený prehovor postavy), sú tu časté úvahy

Téma: túžba mladého študenta po uznaní a kariére, ktorú nemôže uskutočniť kvôli nedostatku financií

Idea: zlo nikdy nemôže byť na začiatku dobra; autor si všíma rozdelenie spoločnosti v Rusku na ľudí „obyčajných a výnimočných“

Priestor a čas: Petrohrad, 19. storočie

Hl. postava a dej: študent Raskolnikov- kvôli chudobe nemôže dokončiť štúdium; zamýšľa sa nad chápaním dobra a zla v spol.; prichádza k záveru, že je eticky možné, zdôvodniteľné a ospravedlniteľné konať zlo, pokiaľ vedie k väčšiemu dobru; v rámci overovania tejto hypotézy spácha lúpežnú vraždu - zabije úžerníčku, ktorá zarábala peniaze zdieraním ľudí, nechtiac a jej sestru; má pocit VINY, NEISTOTY, STRACHU, prežíva ťažkú psychickú krízu; cez vnútorné monológy zachytáva rozpoltenosť duše;

Jeho trestom je to, že s pocitom viny musí žiť. Zoznámi sa s dcérou notorického alkoholika – Soňa Marmeladova, kt. jedinou možnosťou ako užiť rodinu je prostitúcia. Poradí mu, aby sa priznal, prebudí v ňom vieru v človeka. Medzitým už vymámili priznanie od nevinného človeka. Raskolnikov sa nakoniec prizná. Odsúdia ho na 8 rokov nútených prác na Sibír, kde ho sprevádza aj Soňa. Vráti mu nádej a vieru v človeka, privedie na cestu pokánia – svojou nesebeckou, jednoduchou láskou. Zachráni jeho aj seba, lebo končí so svojou prácou. Raskolnikova veta: „*Nezabil som človeka, ale princíp.*“